

Jarda se na tu cestu vydal už ráno. Vzal si na pátek náhradní volno a s báglem a foťákem vyrazil.

Velkopátečním odpolednem se toulá po jižní zemi, krajině lesů, zapomenutých vsí, bludných balvanů a tichých hladin rybníků. Po krajině, jíž vévodí starodávná hradní zřícenina.

Ta ruina ho přitahuje už odedávna. Jednou s partou pronikl dovnitř a společně začali ty rozvaliny prolézat. Jenže tehdy to tady památkáři opravovali, bylo zavřeno a tomu chlápku, co to tady hlídal, přítomnost cizích kluků moc nevoněla. A tak se museli velice rychle kouknout, kde nechal tesař díru.

Zamčeno. Jarda se rozhodl pro nouzové řešení. Najít místo, kde kus zdi chybí, pořád ještě není velký problém. Parkánem pak sbíhá ke druhé hradní bráně a odtud nahoru do vnitřního nádvoří.

V tu chvíli v městečku vzdáleném tři kilometry odtud přistupuje k pultíku v presbyteriu chrámu kněz a začíná zvolna předčítat: „Umučení našeho pána Ježíše Krista podle sepsání svatého Jana...”

Jarda se štípl do tváře, aby se probral z halucinací. Marně. Ještě před malou chvilkou stála hradní věž bez střechy. A najednou vypadá úplně jinak. Kde na to ti památkáři vzali?

A co je ještě neobvyklejší: i věž s kaplí, která byla ubourána až do výšky koruny zdi hradního paláce, ční nad jeho střechou. Opravdu nad střechou. Jako by ten hrad nebyl vyhořelej po úderu blesku před více než dvěma sty lety.

Honem vytáhl foťák a bez okolků udělal pár snímků. Sgrafitová výzdoba zdí, z nichž před dvěma minutami stály jen nepatrné fragmenty, za to stojí.

Ze dveří vyšel lokaj v obleku střiženém podle módy poloviny šestnáctého století. Podíval se na Jardu. Chvilí civěl na jeho ohoz, nějakou dobu přemýšlel a posléze ze sebe vypravil: „Šašku, jeho hraběcí milost tě očekává.“

Jarda je poněkud na rozpacích. Jak se dostal do této komedie, to je mu záhadou, a co s ním tady zamýšlejí, to taky. Navíc si uvědomil, že útroby palácových křídel obepínajících pětiúhlé nádvoří k té Hraběcí Milosti jaksí netrefí.

Bloudění se však nekoná. Hned za dveřmi stojí další sluha a bez zbytečných slov vede Jardu dál. Prošli po několikerych schodech, pak skrz několik pokojů, až stanuli ve velkém sále.

„Šašku, jsi očekáván.“

Tak, a co teď budou chtít?

„Čímpak pobavíš pána?“

Jardovi se roztřásla kolena. Tuhle na potlachu sehrál scénku, že se chechtal sna i ten totem za šerifským křeslem, ale čím pobavit tuhle honoraci? Pak si vzpomněl: „Znáte ten vtip, jak se v roce 2000 ptalo americký dítě táty, kdo to byl Gustáv Husák?“

Pro pana hraběte, pokud ten chce to šestnácté století hrát opravdu přesvědčivě, musí tato anekdota samozřejmě být nestřediskovou obcí na Pyrenejském poloostrově. Jarda tedy vypráví a panstvo se směje. Ani ne tak obsahu vtipu, jako spíš češtině dvacátého století.

„Zajímavá jest tvá řeč šašku. Škoda, že též nezpíváš...“

„Kytaru jsem nechal doma. Netušil jsem, že můj zpěv bude někoho zajímat.“

"Kytaru? Co to je?"

"Hudební nástroj."

"Jaký nástroj?"

Jarda začal popisovat, jak vypadá kytara. Pak pán kývl na jednoho ze svých komorníků a ten se okamžitě zvedl. Za chvíli byl zpátky a v ruce držel loutnu. Jarda přejel rukou po strunách.

"Kytara to sice není, ale když to trochu přeladím, bude to znít skoro stejně."

Ale co jim zpívat? Pokud tito pánové uvažují v kategoriích renesance, těžko jim něco řekne Poslední Jumbo Jet. Honem něco z prostředí feudalismu. Když už nic vyloženě autentického, tak aspoň tohle:

*"Král do boje táh',
o veliké dálky
a s ním do té války
jel na mezku klaun..."*

Nakonec zem žila dále a neměla krále, klaun na loutnu hrál a Jeho Hraběcí Milost se divila.

"Zvláštní a podivný jest tvůj zpěv, šašku. Kdo však jest to klaun?"

Pokud si hrají na šestnácté století, nečiní to nikterak fušersky. Prý nevědí, kdo je to klaun.

"Tak se říká v dalekejších zemích šaškům, Milosti."

"Ach tak..."

Feudál se na chvíli odmlčel. Opravdu jen na chvíli.

"Ale stejně jest zvláštní tvá píseň. Ty si myslíš, že by neškodila trocha intrik proti Jeho Královské Milosti z panovnického domu habsburského?"

"Chr...Chraň Bůh..." zachroptěl Jarda.

"Ne, myšlenka to samozřejmě není nikterak odpudivá, leč nevím, zda v dnešní době bychom pro ni získali dostatek spojenců. Já bych řekl, že doba jest zralá spíše pro jistá opatření vůči stavu měšťanskému, a v tom by nám Královská milost mohla být nápomocna, není-liž pravda?"

Jarda přisvědčil. Byl sice z města, takže zájmy měšťanstva by mu měly být svaté, ale bude jistější nevměšovat se do politických problémů šestnáctého století. Člověk se často nevyzná, co vlastně chce dnešní panstvo, natožpak tohle středověké. Či raně novověké, nebo jaká je tohle vlastně doba.

"Stál pak Šimon Petr," zní chrámovou lodí, "a zahříval se. Tedy řekli jemu: Nejsi-liž i ty z učedníků jeho? Zapřel on a řekl: Nejsem."

"Šašku, hrej dál," ozval se pán. "Tvůj zvláštní a prapodivný zpěv nás zaujal. Jako by do našich časů nenáležel..."

Jistěže. Lepší bude nechat Kryla Krylem a spustit něco neutrálního.

Za chvíli začal táborák zvolna zhasínat. Ascalona byla nejhezčí osadou, kterou šerif znal, a lesem hučelo vlčí volání.

A renesanční velmož si vzpomněl, že Aškalon bylo město, jež se proslavilo jednak už ve Starém zákoně a pak v dobách křížových výprav do Svaté země.

Vysvětlovat, že tahle Askalona byla nebo je a snad bude v Čechách, asi nemá valného smyslu.

A hradní pán zatím marně uvažuje, jakou činností se v Orientě asi zabývají nebo v dobách křížových výprav zabývali šerifové.

Radši začít s jinou písničkou, říká si Jarda. Výběr repertoáru, má-li vyhovět požadavkům doby, na niž si tihle cvoci hrají, je opravdu problematický. Táhle jezdí mrtvej vlak, tuhle džíp jako by se bál, že asfaltový moře vodliv má, samé věci, co renesančnímu velmožovi moc neřeknou. Leda tak...

*"Já viděl divoké koně,
běželi soumrakem..."*

A je to: teď aby člověk vysvětloval, co je to tabák...

*"...naše touho, ještě neumírej,
sil máme dost..."*

"...I vyšel ven pan Pilát, a řekl jim: Aj, vyvedu jej vám ven, abyste poznali, žeť na něm žádné viny nenalézám.

Tedy vyšel Ježíš ven, nesa tu korunu trnovou, a ten plášť šarlatový. I řekl jim Pilát: Aj, člověk..."

Píseň dozněla.

"...jo a doporučoval bych vám, Milosti," vzpomněl si po nějaké době Jarda, "dát si na věže hromosvody."

"Hromosvody? Co jest to za podivnost?"

"Hromosvod je... No jak bych to nejlíp řekl? To je takový..."

"...a když okusil Ježíš octa, řekli: Dokonánoť jest. A nakloniv hlavy, ducha Otcí doporučil."

V tu chvíli vše zmizelo. Střechy, sgrafita, komnaty. Jarda padá ze třetího patra dolů do hlubin.

"Nedovedu si to vysvětlit, pane kapitáne. Byl potlučenej, jako by sletěl vodněkad' ze zdi..."

"Třeba z ní taky sletěl."

"Těžko. Nejbližší zeď je dobrejch šest metrů vodtamtad'. To by musel skočit úmyslně. A eště bejt přeborník ve skoku do dálky."

"To asi jak prchal s tou ukradenou loutnou..."

"Kudy? Po zdi zříceniny patnáct metrů nad zemí?"

"...ani nevíme, kde ten nástroj ukrad. Žádný muzeum ho zatím nepohřešuje."

"Třeba by něco prozradily ty snímky z jeho foťáku..."

Policista se dlouze zamyslel.

"A víte, co je nejdivnější? Při dendrochronologickém porovnávání vzorku dřeva se zjistilo, že ta loutna pochází ze šestnáctého století."

"To by nebylo nic divného. Kunshistorik nám přece potvrdil to samý, ne?"

"Jo. Jenže z laboratoře nám přišlo vyrozumění, že podle radioaktivního izotopu C16 tomu nástroji není víc, než dvacet let..."

Je neděle ráno

Kněží v kostelích čtou, jak ženy marně hledají Ježíše v hrobě.

V nemocnici v okresním městě se mezitím Jarda probouzí z bezvědomí.

Janovy pašije

Napsal uživatel Miloš Hlávka
Středa, 01 Listopad 2000 01:00

povídka získala cenu v literární soutěži Trapsavec 1993

(16.2.MCMIII)